

В більшості арабських країн, як відомо, освіта є невіддільною від віри і політики. В студентах та учнях виховують тих, хто буде «корисним» для держави і буде підтримувати чинні порядки та закони.

Сьогодні вагомих зрушень в освітній сфері регіону не прогнозується, так як науці вже десятиліттями не приділяється достатньо уваги. Глобалізаційні процеси та розвиток інформаційних технологій сприятимуть збільшенню швидкості поширення інформації, що може сприяти більш стрімкому поширенню екстремістських ідей.

Оптимальним вирішенням освітніх проблем, на мою думку, може стати поєднання ісламських та західних освітніх традицій. Сприяти такій взаємній інтеграції може додаткове фінансування з боку «великих держав» та міжнародних організацій, а також обмін кваліфікованими спеціалістами, котрі могли б передати практичний досвід тим близькосхідним країнам, котрі й досі цього потребують, адже збройні конфлікти не повинні перешкоджати освітнім реформам, бо саме вони можуть допомогти правильно усувати ці конфлікти в майбутньому.

Література

1. Нагайчук В. "Глобальні виклики та регіональні процеси на Близькому і Середньому Сході" (с. 318-355) в колективній монографії "Глобалізація і сучасний міжнародний процес / за заг. ред. проф. Б. Гуменюка і проф. С. Шергіна. - К.: Університет "Україна", 2009. - 508 с.
2. Фахмі П. Мій шлях в Європу//П. Фахмі, 2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://liva.com.ua/my-way-to-europe.html>
3. Шевченко О. Бліск і вбогість освіти //О. Шевченко, 2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://commons.com.ua/blisk-i-vbogist-indijskoyi-osviti/>

ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У НАВЧАННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Хмельникова Людмила Іванівна, Клебанський Євгеній Олегович

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»
49000, Дніпропетровськ, вул. Дзержинського, 9; lavakamok@gmail.com

Дидактичною основою міжпредметних зв'язків дисциплін природничого циклу є навчальна діяльність, яка забезпечує методологічні функції міжпредметних зв'язків, використовуючи їх у якості методу системного засвоєння знань, удосконалення процесу навчання в предметній системі, його організації в єдине ціле.

Аналіз педагогічної практики та результатів наукових досліджень [1] дозволяють зробити висновки, що міжпредметні зв'язки – це ефективний спосіб формування світогляду студентів про цілісну науково – філософську картину світу і озброєння їх методологією його системи пізнання.

Метою досліджень є розкриття основних шляхів удосконалення процесу навчання за допомогою міжпредметних зв'язків дисциплін природничого циклу, які викладаються для студентів - провізорів.

Програми з природничих дисциплін вимагають від викладачів вирішення спільних навчально - виховних завдань: формування світогляду студентів, виховання студентів у процесі засвоєння основ наук про природу та ін . Дані завдання можуть бути вирішені лише за допомогою міжпредметних зв'язків, оскільки їх рішення спирається на спільність предметів природничого циклу, зв'язаніх загальними знаннями про природу, загальною методологією і методами пізнання. Предмети природничого циклу включають загальні методологічні, фундаментальні наукові ідеї, закони і принципи.

Навчальна дисципліна не віддільна від навчальної діяльності, яка розвивається в навчально-пізнавальну, в діяльність синтетичного характеру, що об'єднує в собі навчальні та пізнавальні цільові установки. Міжпредметні зв'язки по шляху пізнавальної діяльності укладені в розв'язуванні на заняттях з різних навчальних дисциплін однотипних пізнавальних завдань, націлених на засвоєння аналогічних за своєю структурою знань (теорій, законів, понять). Пізнавальні вміння студентів під впливом міжпредметних зв'язків стають узагальненіми, загально - і міжпредметними. Навчальна діяльність має специфічні прийоми навчальної роботи, формує вміння самостійної роботи з книгою, необхідні для самоосвіти, а також створює джерела міжпредметних зв'язків по шляху загальнонавчальних умінь - організаційно-пізнавальних, бібліографічних та ін. Реалізація міжпредметних зв'язків ставить завдання вивчення діяльності студентів по засвоєнню цих зв'язків. Їх аналіз дозволяє зробити висновки, що в основі виділення видів діяльності, як основи міжпредметних зв'язків, лежать загальні для споріднених дисциплін методи і специфічні для окремих дисциплін способи дій, які під впливом перенесення на складні дисципліни трансформуються в узагальнені вміння студентів. Підвищуючи науково-теоретичний та ідейно-виховний рівні вмісту знань, міжпредметні зв'язки активізують розумову діяльність студентів. Розвиваючи функції міжпредметних зв'язків впливають на розвиток самостійності, пізнавальної активності та інтересів студентів.

Таким чином, дидактичною основою міжпредметних зв'язків природничих дисциплін є навчальна діяльність, яка націлена на формування цілісної системи знань студента про природу і суспільство, єдиної наукової картини світу.

Література

Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних освіти/ Фіцула М.М. – К.: Видавн. центр «Академія», 2000. – 544 с. (Альмаматер).

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СТУДЕНТСЬКИХ СТРУКТУРАХ ВНЗ НА ОСНОВІ АПАРАТА ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ

Чабан Галина Вікторівна

Національний університет “Львівська політехніка”

79013, вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна, gala.chaban@gmail.com

У роботі, на основі апарату штучних нейронних мереж, досліджувалась проблема відношення елементів соціальних систем до вхідних збурень. У якості прикладу досліджувалось відношення студентів вишів до ЗНО.

Стрімкий розвиток сучасних алгоритмічно-програмних комплексів широко відкриває двері різноманітним методам моделювання складних динамічних систем, не використовуючи при цьому фундаментальні засади природи. Як це не парадоксально звучить, але за допомогою сучасних підходів можливи створення високоадекватних моделей лише використовуючи апарат обчислювальної математики. Іншими словами, аби побудувати моделі досить складних систем, у тім соціальних, не обов'язково використовувати засади фізики, соціології, біології, психології тощо. Одним з таких програмних комплексів є апарат штучних нейронних мереж.

У наших дослідженнях під час аналізу соціально-психологічних процесів у соціальних системах ми використовуємо штучні нейромережі, що навчаються як із супервізором [1], так і без нього [2]. Щодо першого типу, то тут доцільно його застосовувати для аналізу динаміки системи, прогнозування рішень, натомість щодо